

BULTENO

DE ESPERANTISTA KLUBO ĈE PARKO DE KULTURO KAJ RIPOZO EN BRNO
Šilingrovo nám. 2, ŝtuparo C, 2-a etaĝo.

Januaro 1969

N-ro 1 / 83 /

Ĉe komenco de la nova jaro ni deziras al Vi, Viaj karaj kaj nia respubliko ĉion plej belan kaj bonan, kion nur la vivo povas doni, trankvilon kaj sekurecon por la vivo kaj laboro, kredon, esperon, optimismon kaj kuraĝon.

La komitato.

La 29-an kaj 30-an de marto 1969 okazos en Brno KONSTITUIGA KONGRESO DE LA ĈEĤOSLOVAKA ESPERANTISTARO. Ĉiujn detalojn ĝustatempe prezentos al Vi Informoj de ĈSEK, Starto, Slovaka Esperantisto, nia Bulteno kaj speciala cirkulero.

Zprávy ĉs. esperantského výboru. Všichni dosavadní předplatitelé Zpráv dostanou zdarma časopis STARTO. Zprávy po dokončení svého 10. ročníku přestanou vycházet a oficiálním časopisem budoucí Ĉs. esperantské federace se stane časopis STARTO, který pak bude vycházet pravidelně měsíčně.

Mezinárodní čítanka. Ve Vsetíně vyšla mezinárodní čítanka pod názvem *Interesa legaĝo*. Kniha obsahuje básně i prózu, původní práce vynikajících autorů a překlady. Je to velmi dobré dílo, radostné překvapení pro všechny esperantisty, kteří u nás dosud marně volali po dostupném a hodnotném čtení. Výběr článků je velmi dobrý, pestrý a zajímavý. Kroužek esperantistů ZK Sklář ve Vsetíně /kompiloval Aleš Berka, Vsetín 1423/ si zaslouží dík ĉs. esperantistů za tento počin. Kniha má 124 stran, je pěkně vybavena a její cena činí Kčs 13.80 plus poštovné.

Péčí Osvětového ústavu v Praze vyšla v jubilejním padesátém roce vzniku Československa luxusní publikace v esperantu INVIT0. Vydal Ĉs. esperantský výbor, napsal redaktor Ĉestmír Knobloch, přeložil Dr. Tomáš Pumpr. Neměl by být ani jediný ĉs. esperantista, který by si neopatřil toto skvělé dílko a nepodaroval jím případně také své zahraniční přátele. Cena Kčs 13,-.

Světové skautské ústředí se staví příznivě k esperantu a jeho nynější ředitel přislíbil veškerou pomoc. Časopis *World Scouting* přinesl již řadu článků o esperantu a jeho hnutí a mezi skauty začala práce pro mezinárodní jazyk a řadu kursů.

President F. Jonas přijal delegaci esperantistů. Na své oficiální státní návštěvě Jugoslávie přijal rakouský president Franz Jonas ve zvláštní audienci delegaci Jugoslávského esperantského svazu. Přijetí i rozmluva byly tak spontánní, jako by ani nešlo o audienci u hlavy státu. President F. Jonas, který jak je známo, ovládá dokonale esperanto, je velmi dobře informován o celém esperantském hnutí a projevil zvláštní zájem o esperantské hnutí v Jugoslávii a o spolupráci mezi rakouskými a jugoslávskými esperantisty. Protože se také president J. B. Tito učil esperantu, rozumí mu a projevil mu vícekrát své sympatie, jsou důvody, že rakouský president navázal také na toto téma v rozmluvě s presidentem Jugoslávie.

Finsko, ve kterém se bude konat letos 54. světový esperantský sjezd pod záštitou presidenta dr. U. Kekonnena, vydává stále nové publikace a prospekty v esperantu. Také finské ministerstvo zahraničních věcí vydalo luxusní publikaci s krásnými barevnými ilustracemi a plastickým obalu.

Esperantské hnutí mládeže v Japonsku. Na 70 japonských universi-

tách jsou studentské esperantské kluby. Mimo ně existují ještě v mnoha krajích silné místní skupiny a svazy.

Polský rozhlas vysílá od 15.10. m.r. třikrát denně po půl hodině v esperantu.

Věstník pro demografii a statistiku "Demosta", vydávaný v Praze, užívá také esperanta, kromě angličtiny, francouzštiny, španělštiny a ruštiny.

Rozhlasová stanice v Hilversumu vysílala dne 24.8.1968 poselství čs. esperantistům k osudným srpnovým dnům.

Vydání úplného ilustrovaného esperantského slovníku o 1700 stránkách je finančně zajištěno a začalo se již s jeho sazbou.

Na titulní straně revue Esperanto, oficiálního orgánu UEA, je fotografie tunisského presidenta Burgiby, jak se zdvořile směje nějakému žertu U Thanta, generálního tajemníka Organizace spojených národů. Přesto je zřejmé, že nerozumí, dokud nebude vtip přeložen vedle stojící tlumočnicí do francouzštiny. U Thant nezná francouzsky a prezident Burgiba neumí anglicky. Obraz doprovázejí slova: Pro ně tlumočnick, ale co pro široké vrstvy lidí?

V listopadu mr. zemřel v New Jersey spisovatel světového jména Upton Sinclair. Ve všech svých dílech a po celý svůj život se snažil o sociální zlepšení a také silně podporoval mezinárodní jazyk. Podepsal také petici ve prospěch esperanta pro Organizaci spojených národů. V esperantu vyšlo jeho dílo Petrolej ve dvou svazcích a Jimmie Higgins.

Koran, jedno ze stěžejních děl světové literatury, vyjde v nejbližších dnech v esperantu současně s tekstem arabským v knižní serii Oriento - Okcidento.

Dne 27. ledna 1969 se dožije 85 let paní Julie Šipichová, jedna z vedoucích žen čs. esperantského hnutí, autorka četných učebnic a spisů, čestný člen UEA. Vzácné jubilentce přejeme ze srdce ještě mnoho let plného zdraví a spokojenosti a upřímně ji zdravíme.

Klub esperantistů v Praze byl uznán MNV za samostatnou organizaci. Je to první opět samostatný klub v naší zemi. Na valné schůzi byl zvolen předsedou klubu dr. Rudolf Horský. Klubovní schůze se konají vždy v pondělí od 19. hod., Řeznická ul. 17.

Esperantský kulturní dům na zámku Grésillon v Baugé ve Francii hostil již tisíce esperantistů ze všech světadílů. Letos pobývalo v tomto esperantském středisku přes 400 návštěvníků z 22 zemí, kteří jako každoročně tvořili mezinárodní obec bez jazykových překážek.

Mezinárodní ekumenický esperantský sjezd v Limburku /NSR/ žádal rozhlasovou stanicí Vatikán o vysílání v esperantu. Tuto žádost podpořil zvláštním dopisem také jugoslávský biskup dr. Pichler.

Od září m.r. je esperanto nepovinným předmětem na rakouských nadstavbových školách. Oběžník ministerstva vyučování říká doslovně: Úkolem výuky esperanta je dát výchovnou hodnotu tohoto světového jazyka do služeb duchovního utváření mládeže, prohloubit její znalost mateřského jazyka a to, aby byla schopna užívat esperanta ústně i písemně v každodenním životě. Znalost esperanta a schopnost užívat je má dospět k takovému výsledku, že budou položeny základy pro samostatný pokrok v tomto oboru a žáci získají pomocí esperantské literatury pohled do různých kulturních snah dneš-

ka.

Rakouský svaz katolických esperantistů byl založen na celostátním sjezdu rakouských esperantistů za předsednictví biskupa dr. E. Machinera, superiora dr. A. Schwaba a universitního profesora dr. Siedla. Biskup dr. Macheiner a dr. Schwab jsou esperantisté od svých gymnasijských let, univ. prof. dr. Siedl je esperantistou již od svého dětství.

V Karlsruhe /NSR/ byl pojmenován nově otevřený most jménem Esperanto. Je to první most na světě s tímto jménem. Ve světě, ve všech světadílech existuje již na 1000 ulic, náměstí a parků se jménem dr. Zamenhof nebo Esperanto, také jedna zaoceánská loď a dokonce i dva asteroidy.

V Aix-en-Provence /Francie/ se sešli studenti ze 12 zemí. Kromě obvyklých kulturních večerů byly velmi zajímavé pořady z filologie a filologie, dále seminář psychosociologického výzkumu esperantského hnutí, lidská práva a práva studentů, moderní universita a j. Debaty se vedly v esperantu a francouzštině. Sjezd se konal pod záštitou rektora university, prefekta, starosty města, prof. Rostanda, člena Francouzské akademie, prof. Kästla, vyznamenaného Nobelovou cenou a j. Noviny každodenně příznivě referovaly o průběhu sjezdových jednání.

La 17.12.1968 mortis sinjoro Josef Friedrich, emerita ĉefkonsilisto de ŝtataj fervojoj, honora prezidanto de Esperantista klubo en Brno kaj delegito de UEA. La 21.12. adiaŭis kun la kara mortinto brna esperantistaro, konanta lin kiel homon ekstreme bonan kaj amikan, kiu al la Esperanto-movado dediĉis pli ol 60 jarojn de sia tre aktiva vivo. Por la internacia lingvo li laboris jam kiel militkaptito dum la unua mondmilito en orienta Siberio kaj same en Francio. En Košice li fondis Esperantistan klubon kaj de tie li direktis plurajn agadojn de la tutŝtata amplekso (rondvojaĝojn de pluraj eminentaj eksterlandaj prelegantoj, kursojn de geedzoj Seppik k.a.) Daŭra monumento de laj organizaĵoj kapabloj estis liaj laboroj por preparo de la 8-a Ĉeĥoslovaka Esperanto-Kongreso en Brno en funkcio de prezidanto de la Loka Kongresa Komitato. S-ro J. Friedrich okupis gravajn funkciojn en la enlanda movado kaj en la jaro 1938 fariĝis prezidanto de la tiama ĈEA. Daŭre ni rememoros karan sinjoron Friedrich, la reciprokaj rilatoj estis ĉiam amikaj, profundaj kaj longjaraj. Honoron al lia memoro.

V uplynulém roce byl ukončen Rok lidských práv. Světovou deklarací lidských práv byl položen první stupeň k všeobecnému uznání práv, která bezpodmínečně náleží každému člověku. Mezi třiceti články, které obsahuje tato deklarace, hned po základních prohlášeních o lidské důstojnosti, je výslovně zakázána diskriminace proti rase, náboženství, politickému přesvědčení, pohlaví, řeči, vlastnictví a původu. Z širokého pole lidských práv se nás esperantistů dotýká problém jazykové diskriminace ve světovém měřítku. Diskriminací jsou postiženy všechny národy, jejichž jazyka se nepoužívá mezinárodně, privilegované národy jsou ty, jejichž jazyku se učí na školách jako jazyku cizímu. Kulturní statky a veškeré písemnictví, rozhlas a televize těchto privilegovaných národů jdou volně do celého světa bez překladů. Díla diskriminovaných národů dosáhnou ohlasu ve světě, až když jsou přeložena do některého světového jazyka. Píše-li se přímo v řeči některého zvyhodněného národa, dá se této oklice, překladu, vyhnout. Takový privilegovaný národ působí jako magnet, přitahuje k sobě všechny síly a ostatní země a národové se stávají druhořadými. Zvláště na poli vědy to má své důsledky. Věda se stává stále rozsáhlejší a musí být zvládnuta i jako příprava na budoucí povolání. Na ško-

lách je jí vymezen určitý čas. U zvýhodněných národů to ale znamená přikročit bezprostředně ke studiu vědních oborů, což je také důležité i pro budoucí rozvoj země. V jiných zemích je zapotřebí dlouholetých jazykových studií a ve vymezeném časovém rozpětí se tak ztrácí možnost dobré přípravy. Občané diskriminovaných zemí se musí učit jazykům, aby navázali spojení se světem, mají ztížen přístup ke kulturním statkům světa a mají omezené možnosti.

Způsobilým řešením jazykové diskriminace je neutrální jazyk. Takový jazyk byl vytvořen esperantem, které se za 80 let rozšířilo po světě a vyvinulo se tak, že poskytuje všechny možnosti dokonalého jazykového vyjadřování. Práce pro esperanto je přímým příspěvkem k uskutečnění Světové deklarace lidských práv; kdo se staví za esperanto, řadí se mezi lidi, kteří se činně účastní práce pro zlepšení poměrů ve světě. Pracujeme na jednom z úseků, proto každý může přispět a něco vykonat. Práce na velkém úkole spočívá z rozřešení mnoha dílčích problémů, z malých úspěchů se stává velké vítězství. Takovým dílčím problémem je jazyková diskriminace a proto, pracujeme-li na něm, pracujeme k vítězství lidských práv.

K tomuto Věstníku přikládáme pořad našich schůzí, věnujte mu, prosíme, pozornost a snažte se, dle možností docházet na ně a také spolupracovat. Přikládáme také složenky a žádáme zdvořile o včasné poukázání příspěvku na tento rok. Neodkládejte, prosíme, snažte se všichni poukázat příspěvky do konce dubna t. r. Roční členský příspěvek činí Kčs 14,-, pro rodinné příslušníky, studenty a vojáky Kčs 6,-. Registrační příspěvek, nemůžete-li zatím jinak, rovněž Kčs 6,-.